

zn.OŚ.6220.2.2013

DECYZJA

Na podstawie art. 71 ust. 1 i ust. 2 pkt 2, art. 72 ust. 1 pkt 3, art. 73 ust. 1, art. 75 ust. 1 pkt 4, art 77 ust. 1 pkt 1 i 2, art. 80 ust. 1 pkt 1-3 oraz art. 85 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm., zwanej dalej u.o.o.ś), oraz art. 104, art. 106 § 1 i art. 107 § 1-3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267 z późn. zm., zwanej dalej K.p.a.),

po przeprowadzeniu postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko przeprowadzonym dla przedsięwzięcia polegającego na budowie 1 elektrowni wiatrowej, o mocy do 600 kW wraz z infrastrukturą towarzyszącą na działkach o nr ewidencyjnych: 481/4, 480/3, 479/2 w miejscowości Wąsosz Dolny,

WÓJT GMINY POPÓW ODMAWIA

ustalenia środowiskowych uwarunkowań dla przedsięwzięcia polegającego na budowie elektrowni wiatrowej na wskazanej nieruchomości na terenie miejscowości Wąsosz Dolny

UZASADNIENIE

W dniu 13 sierpnia 2013 r. do Wójta Gminy Popów wpłynęło pismo z dnia 9 sierpnia 2013 r. zawierające wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia polegającego na budowie 1 elektrowni wiatrowej, o mocy do 600 kW wraz z infrastrukturą towarzyszącą na działkach o nr ewidencyjnych 481/4, 480/3, 479/2 w miejscowości Wąsosz Dolny, Gmina Popów, Powiat kłobucki, Województwo śląskie. Wnioskodawcą i jednocześnie inwestorem jest firma „FRUKTUS KOWALCZYK sp. z o.o.” z siedzibą przy ul. Traugutta 130, 42-210 Popów Wąsosz Dolny. Do wniosku Inwestor dołączył kartę informacyjną przedsięwzięcia, wypisy z rejestru gruntów, kopię mapy ewidencyjnej

obejmującej przewidywany teren, na którym ma zostać zrealizowane przedsięwzięcie oraz obejmującej obszar na który planowana inwestycja ma oddziaływać. Przedsięwzięcie zostało zaliczone do tych, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko i dla których może być wymagane przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko.

Postanowieniem z dnia 9 września 2013 r., zn. OŚ.6220.2.2013, Wójt Gminy Popów zawiadomił strony przedmiotowego postępowania o jego wszczęciu oraz o przysługującym stronom prawie do zgłaszania wniosków dotyczących przedmiotowej sprawy.

Postępowanie zostało przeprowadzone zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, zwanej dalej K.p.a. oraz ustawy z dn. 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm.) zwanej dalej u.o.u.i.ś.

Zgodnie z art. 71 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 60 u.o.u.i.ś. uzyskanie decyzji określającej środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia jest wymagane dla planowanych przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Jak wynika z art. 63 ust. 1 oraz art. 64 ust. 1 u.o.u.i.ś. obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko stwierdza w drodze postanowienia organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Zgodnie z art. 64 ust. 1 u.o.u.i.ś. postanowienie to wydaje się po zasięgnięciu opinii regionalnego dyrektora ochrony środowiska oraz państwowego powiatowego inspektora sanitarnego.

Wobec powyższego w dniu 9 września 2013 r. Wójt Gminy Popów wystąpił z wnioskami do organów współdziałających, czyli Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kłobucku o wydanie opinii w zakresie stwierdzenia obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia na środowisko.

Począwszy od dnia 24 września 2013 r. do Wójta Gminy Popów wpłynęło wiele protestów mieszkańców wsi Wąsosz Dolny przeciwko przedmiotowemu przedsięwzięciu. Mieszkańcy domagali się zawieszenia postępowania administracyjnego w przedmiotowej sprawie. W odpowiedzi na te żądania Wójt Gminy Popów uznał, iż ze względu na brak podstawy prawnej, nie może zawiesić postępowania (pismo z dn. 23 stycznia 2015 r., zn. OŚ.6220.2.2013).

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska postanowieniem z dnia 7 października 2013 r. (pismo wpłynęło do Urzędu Gminy Popów dn. 14 października 2013 r.) zn. WOOS.4240.741.2013.EJ, wyraził opinię, iż istnieje konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko planowanego przedsięwzięcia. Określił także zakres raportu o oddziaływaniu

na środowisko.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kłobucku opinią sanitarną z dn. 30 września 2013 r., zn. ONS-NZ/27/2458/2013, nie zajął stanowiska co do konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko planowanego przedsięwzięcia.

Wobec powyższego Wójt Gminy Popów pismem z dnia 30 grudnia 2013 r., zn. OŚ.6220.2.2013 wydał postanowienie, w którym nałożył na wnioskodawcę obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko przedmiotowego przedsięwzięcia wraz z określeniem zakresu raportu oddziaływania na środowisko planowanej inwestycji.

W dniu 21 maja 2014 r. wnioskodawca złożył raport oddziaływania na środowisko w/w przedsięwzięcia, wraz z załącznikami w wymaganej liczbie egzemplarzy.

Działając na podstawie art. 77 ust. 2 pkt 1 oraz pkt 2 u.o.u.i.ś., w dniu 9 czerwca 2014 r., Wójt Gminy Popów zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kłobucku z wnioskiem (zn. OŚ.6220.2.2013) w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia.

Pismem z dnia 7 sierpnia 2014 r., zn. WOOŚ.4242.79.2014.EJ.2, (data wpływu do Urzędu Gminy Popów dn. 12 sierpnia 2014 r.) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach wezwał inwestora do uzupełnienia i wyjaśnienia informacji zawartych w raporcie o oddziaływaniu na środowisko.

Wnioskodawca pismem z dn. 10 września 2014 r. (wpłynęło do Urzędu Gminy Popów dn. 12 września 2014 r.) przedłożył bezpośrednio R.D.O.Ś. w Katowicach uzupełnienie raportu oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia na środowisko.

Pismem z dn. 30 października 2014 r., zn. WOOŚ.4242.79.2014.EJ.3 (wpłynęło dn. 4 listopada 2014 r.), Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska wydał postanowienie o uzgodnieniu realizacji przedsięwzięcia i określeniu jego warunków.

W dniu 4 grudnia 2014 r. do organu wydającego niniejszą decyzję wpłynęło pismo radnego Gminy Popów p. Piotra Targońskiego wyrażające sprzeciw mieszkańców względem przedmiotowej inwestycji umotywowany zbyt bliską lokalizacją planowanej elektrowni wiatrowej względem zabudowań mieszkalnych stwarzającą w ten sposób zagrożenie dla życia i zdrowia mieszkańców. Do pisma załączono listę podpisów blisko stu mieszkańców wsi w pobliżu planowanej inwestycji.

W dniu 29 grudnia 2014 r. do Wójta Gminy Popów wpłynęło pismo p. Dębowskich kwestionujące wiarygodność monitoringu ornitologicznego. Strona postępowania wskazuje w nim, iż teren objęty monitoringiem jest obszarem intensywnych migracji bocianów. Na dowód tych twierdzeń załączona została płyta CD, ze zdjęciami przelatujących bocianów na tle

zakładu produkcyjnego „FRUKTUS”.

Pismem z dnia 14 stycznia 2015 r., zn. ONS-NZ/523-17/DŚ-3/2785/2014 (wpłynęło dn. 16 stycznia 2015 r.), Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny zaopiniował pozytywnie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych realizację przedmiotowego przedsięwzięcia.

W dniu 6 lutego 2015 r., działając na podstawie art. 30, art. 33 oraz art. 79 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, Wójt Gminy Popów obwieszczeniem (zn. 6220.2.2013) poinformował mieszkańców o dalszych czynnościach w postępowaniu prowadzonym w przedmiotowej sprawie i prowadzonej ocenie oddziaływania na środowisko dla realizacji przedmiotowej inwestycji. Poinformował również o możliwości zapoznania się z dokumentacją przedmiotowej sprawy w siedzibie Urzędu Gminy Popów oraz wyznaczył 21 dniowy termin do zgłaszania wniosków i uwag w powyższej sprawie. Obwieszczenie zostało wywieszane we wszystkich sołectwach wsi narażonych na negatywne oddziaływanie inwestycji.

Do Wójta Gminy Popów ponownie wpłynęły protesty mieszkańców w związku z planowaną inwestycją. Swoje protesty mieszkańcy argumentowali między innymi zbyt małą odległością planowanej elektrowni wiatrowej od zabudowań mieszkalnych, narażeniem na hałas wytwarzany przez planowaną elektrownię, zagrożeniem zdrowotnym dla mieszkańców oraz zagrożeniem dla lokalnego środowiska naturalnego, w szczególności ptactwa i nietoperzy.

Państwo Dębowski w piśmie z dn. 26 lutego 2015 r. zakwestionowali wiarygodność raportu chiropterologicznego wskazując, że autor raportu nie wypełnił minimalnych standardów w zakresie metodyki badań aktywności nietoperzy. Dr. Pawencie zarzucono m.in. brak kontroli całonocnych oraz brak dwukrotnych pomiarów temperatury powietrza (przed kontrolą oraz po kontroli). Uwagi te zostały przekazane inwestorowi. W odpowiedzi dr Pawenta stwierdził, iż dotrzymał Wytycznych dotyczących oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze (projekt G.D.O.Ś. sporządzony przez A. Kepla, M. Ciechanowskiego i R. Jarosa z 2011 r.) .

Działając na podstawie art. 10 §1 K.p.a., w dniu 20 kwietnia 2015 r. Wójt Gminy Popów wydał obwieszczenie, zn.OŚ.6220.2.2013, w którym zawiadomił społeczność lokalną o zakończeniu zbierania materiału dowodowego w przedmiotowej sprawie oraz o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów, a także zgłoszonych żądań

W piśmie z dnia 27 kwietnia 2015 r. Państwo Dębowski, będąc stronami postępowania, zgłosili uwagi do opinii sanitarnej PPIS, stwierdzając, że stanowi ona powielenie ustaleń inwestora oraz jest pobieżna. Ponadto mieszkańcy podnieśli uciążliwość specyficznego (ze względu na niską częstotliwość emitowanych dźwięków), uciążliwego hałasu pochodzącego od

elektrowni wiatrowych. Ich zdaniem u niektórych osób hałas pochodzący z elektrowni wiatrowych może wywoływać zakłócenia snu, uczucie napięcia i stresu, zdenerwowanie oraz depresję. Oparciem dla tych tez jest pismo Ministerstwa Zdrowia Departamentu Zdrowia Publicznego z dnia 5 marca 2013 r., znak MZ-ZP-S-078-25731-3/EM/13.

Organ zważył co następuje:

Planowane przedsięwzięcie obejmuje budowę jednej elektrowni wiatrowej o wysokości 87 m, średnicy rotora do 44 m i mocy jednostkowej do 600 kW. Budowa ma być wykonana w miejscowości Wąsosz Dolny, gmina Popów, na działkach oznaczonych nr ewidencyjnymi nr 481/4 (śmigło, infrastruktura towarzysząca), 480/3 (fundament, śmigło, infrastruktura towarzysząca) oraz 479/2 (śmigło, infrastruktura towarzysząca). Inwestycja ma zostać zlokalizowana blisko południowych granic wymienionych działek w odległości 253 mb. od najbliższych siedzib ludzkich. Elektrownia będzie posiadała wieżę stalową – o konstrukcji stożkowej, rurowej. Wraz z turbiną wiatrową na w/w działkach ma znaleźć się również infrastruktura towarzysząca:

- fundament - stały wykonany ze zbrojonego betonu i wcześniej wykonanych gotowych elementów, łączna powierzchnia do 324 m²
- plac manewrowy (montażowy) - tymczasowy o max wymiarach 20 m na 40 m o powierzchni 800 m², utwardzonej tłuczniem, betonowymi płytami perforowanymi lub pełnymi płytami betonowymi
- złącze kablowo – pomiarowe (trafostacja) - umiejscowione na zewnątrz turbiny, u podnóża jej wieży o powierzchni do 6 m²,
- instalacja przyłączeniowa – kable energetyczne średniego napięcia (układane w rowie o długości do ok. 90 m, głębokości ok. 1 m i szerokości 0,5 m) oraz infrastruktura telekomunikacyjna (umożliwiająca nadzór eksploatacyjny – transmisja danych i sygnałów poprzez połączenie GPRS oraz przeglądarkę internetową).

W raporcie środowiskowym inwestor wskazał również alternatywny wariant realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia. W tym wariacie parametry techniczne elektrowni pozostają bez zmian. Inwestor przewidział jednak przesunięcie turbiny w kierunku w kierunku północnym o ok. 89 m. Posadowienie elektrowni zbliżyłoby się zatem do zabudowań na odległość ok. 164 m. Wariant nr I (realizacyjny) będzie generował o 3,7 dB niższy hałas niż Wariant nr II (alternatywny).

W ramach przedsięwzięcia nie planuje się budowy drogi dojazdowej oraz zjazdu z drogi – wykorzystane będą istniejące powierzchnie utwardzone przedsiębiorstwa „FRUKTUS”. Projektowana elektrownia ma powstać na obszarach rolniczych, które w dalszym ciągu mogą być użytkowane w celach zgodnych ze swoim przeznaczeniem. Łączna powierzchnia działek, na których ma być realizowane przedsięwzięcie wynosi 0,693 ha i zgodnie z

wypisem z Rejestru Gruntów stanowią one grunty orne o klasie RV oraz RVI. Na podstawie danych będących w posiadaniu Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach stwierdzono, iż przedmiotowe przedsięwzięcie jest planowane do zrealizowania poza granicami wielkopowierzchniowych form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.), w tym poza granicami obszaru Natura 2000. Najbliższe obszary Natura 2000 stanowią obszary mające znaczenie dla Wspólnoty Załęczański Łuk Warty PLH100007 – w odległości ok. 11,5 km oraz Szachownica PLH240004 - w odległości 12 km (przedmiot ochrony: populacja zimujących mopków *Barbastella barbastellus*,nocków dużych *Myotis myotis*,nocków Bechsteina *Myotis bechsteinii* oraznocków łydkowłosych *Myotis dasycneme*). Jak stąd wynika obszar inwestycji może być wykorzystywany przez nietoperze lecące na zimowiska i z nich wylatujące. Najbliższe obszary specjalnej ochrony ptaków to zbiornik Turawa PLB160004 i Zbiornik Jeziorsko PLB 100002 (w odległości ok. 67 km). W odległości ok. 9,7 km od terenu inwestycji znajduje się rezerwat przyrody „Murowaniec”.

Gmina Popów nie posiada aktualnego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu przewidzianego pod realizację przedmiotowej inwestycji. W studium uwarunkowań teren inwestycji położony jest na obszarze określanym jako strefa pozostałych terenów rolnych (adaptacja istniejącej rozproszonej zabudowy, dozwolona zabudowa związana z produkcją rolną.

Zabudowania wzdłuż ul. Traugutta w przeważającej części kształtują się jako zabudowa zagrodowa oraz mieszkalno- gospodarcza i w związku z tym przyjęto normy hałasu jak dla zabudowy zagrodowej. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112) dla terenów zabudowy zagrodowej obowiązują dopuszczalne poziomy hałasu: $L_{AeqD}=55$ dB (w porze dziennej) oraz $L_{AeqN}=45$ dB. Z analiz akustycznych przeprowadzonych przez inwestora wynika, że dopuszczalne normy hałasu nie zostaną przekroczone.

Art. 80 ust. 1 u.o.u.i.ś., zobowiązuje Wójta Gminy Popów do wydania niniejszej decyzji przy wzięciu pod uwagę: wyników uzgodnień realizacji planowanego przedsięwzięcia z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach, opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, ustaleń zawartych w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko oraz wyników przeprowadzonego postępowania z udziałem społeczeństwa.

Przed analizą wymienionych stanowisk należy zaznaczyć, że obowiązek dbałości o przyrodę będącą dziedzictwem i bogactwem narodowym organy winny realizować w każdym postępowaniu administracyjnym, w szczególności takim, którego celem jest zapewnienie ochrony środowiska naturalnego człowieka, zwłaszcza w sprawie dotyczącej

wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. (zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach z dnia 30 grudnia 2013 r. II SA/Ke 874/13).

Należy ponadto wskazać, że zawarty w art. 77 ust. 1 u.o.u.i.o.ś. nie pozostawia wątpliwości co do tego, iż zawarty w nim wymóg „uzgodnienia” - czyli osiągnięcia przez organy współdziałające konsensusu dotyczy wyłącznie przypadku wydania decyzji pozytywnej, określającej środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia. Wymóg ten nie dotyczy jednak decyzji negatywnej. Organ występujący o uzgodnienie powinien za każdym razem dokonywać weryfikacji stanowiska organu współdziałającego, gdyż to on ponosi ostateczną odpowiedzialność za końcowy wynik postępowania, a zatem również za warunki przedsięwzięcia określone w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 27 lutego 2014 r., sygn. akt IV SA/Po 717/13).

Wypełniając swój obowiązek wynikający z art. 74 ust. 1 pkt 1 Wnioskodawca w dniu 21 maja 2014 r. złożył raport o oddziaływaniu przedmiotowego przedsięwzięcia na środowisko. Raport ten ma charakter dokumentu prywatnego inwestora, będąc dowodem w postępowaniu administracyjnym. Raport oceniany jest przez organ wydający decyzję określającą uwarunkowania środowiskowe (zob. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 18 marca 2009 r., s. akt II OSK 383/08).

Treść raportu winna wypełniać warunki art. 66 ust. 1 u.o.u.i.o.ś. oraz postanowienia Wójta Gminy Popów z dn. 30 grudnia 2013 r., zn.OŚ.6220.2.2013, Ewentualny brak któregokolwiek z ustawowo określonych elementów raportu lub nie odniesienie się do istotnych kwestii, w ocenie organu oznacza, iż w tym zakresie raport może zostać uznany za niespełniający wymogów ustawy. W konsekwencji raport zawierający braki nie może stanowić podstawy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia, co ma miejsce w niniejszym postępowaniu.

Zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 5 i 6 u.o.u.i.o.ś. raport powinien zawierać opis trzech wariantów przedsięwzięcia tzn. wariantu proponowanego przez wnioskodawcę (tzw. realizacyjnego), racjonalnego wariantu alternatywnego oraz wariantu najkorzystniejszego dla środowiska. Co więcej raport powinien określać przewidywane oddziaływanie na środowisko wszystkich analizowanych w raporcie wariantów, w tym również w przypadku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, a także możliwego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Wnioskodawca jako racjonalny wariant alternatywny przedstawił wariant charakteryzujący się zwiększonym oddziaływaniem na środowisko w porównaniu z Wariantem realizacyjnym. Wariant alternatywny nie różnił się zasadniczo od wariantu realizacyjnego. Jediną różnicą było zbliżenie turbiny do zabudowań. Wskutek braku definicji legalnej „racjonalnego wariantu

alternatywnego” wypada sięgnąć do słownikowej definicji terminu „racjonalny” określanego jako oparty na nowoczesnych, metodach, dający dobre wyniki, rozsądny, przemyślany, oparty na zasadach poprawnego i skutecznego działania (Uniwersalny Słownik języka polskiego, pod red. prof. S. Dubiela, Warszawa 2006 r., t. I, s. 59, t. III, s. 869). W opinii organu wydającego niniejszą decyzję racjonalny wariant alternatywny przedstawiony przez wnioskodawcę nie wypełnia wymogu racjonalności, bowiem powoduje jeszcze większe zagrożenie dla środowiska niż wariant realizacyjny.

W raporcie nie przedstawiono ponadto wariantu najkorzystniejszego dla środowiska, ponieważ osoby sporządzające raport uznały za takowy wariant realizacyjny. Organ przyjął, iż takie twierdzenie nie zostało wystarczająco w raporcie uzasadnione.

Zarówno w raporcie chiropterologicznym jak i ornitologicznym, nie przeprowadzono badań oddziaływania na środowisko wariantów alternatywnych dla wariantu realizacyjnego. Badania przeprowadzono wyłącznie dla wariantu proponowanego przez wnioskodawcę, mimo iż zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 6 raport powinien zawierać opis przewidywanego oddziaływania wszystkich wariantów przedsięwzięcia na środowisko. Autor raportu chiropterologicznego ograniczył się do stwierdzenia, iż wariant realizacyjny jest nieco lepszy od wariantu alternatywnego, gdyż nietoperze mogą wykorzystywać oświetlone otoczenie zabudowań wsi jako miejsce żerowania, zaś w pierwszym wariantcie turbina zlokalizowana byłaby bliżej środka bezdrzewnych, mało atrakcyjnych dla nietoperzy pól. Podobnie skąpo do wariantu alternatywnego odnosi się autor raportu ornitologicznego wskazując, że z punktu widzenia awifauny rekomendowany powinien być wariant realizacyjny, ze względu na większą odległość od zabudowań, ogrodów i sadów, które sprzyjają przebywaniu tam ptaków w różnych okresach fenologicznych, w tym w okresie lęgowym oraz sprzyjają koncentracji ptaków.

W ocenie organu wydającego niniejszą decyzję inwestor nie przedstawił ani racjonalnego wariantu alternatywnego, ani wariantu najkorzystniejszego dla środowiska co doprowadziło do niezbadania rzeczonych wariantów pod kątem ich oddziaływania na środowisko.

Kolejnym elementem raportu, który w ocenie organu, budzi wątpliwości co do rzetelności jego sporządzenia jest raport z rocznego monitoringu przedinwestycyjnego z zakresu chiropterofauny sporządzony przez dr Wojciecha Pawentę, specjalistę z zakresu chiropterologii. Jego celem było zbadanie aktywności nietoperzy w otoczeniu projektowanej turbiny wiatrowej w okolicach miejscowości Wąsosz Dolny w gminie Popów, a w szczególności przedstawienie listy oraz liczebności gatunków nietoperzy występujących na obszarze inwestycji oraz w jej sąsiedztwie wraz z charakterystyką wykorzystania terenu planowanej inwestycji przez chiropterofaunę w ciągu całego roku.

Rzetelne zbadanie aktywności nietoperzy na terenie i w otoczeniu

inwestycji ma wyjątkowo duże znaczenie, między innymi, ze względu na znajdującą się w odległości 12 kilometrów od planowanej inwestycji „jaskinię Szachownicę” będącą jednym z największych zimowisk nietoperzy w Polsce (obszar chroniony systemem Natura 2000).

Autor raportu chiropterologicznego posłużył się metodologią badań pochodzącą w przeważającej części z wytycznych dotyczących oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze (projekt G.D.O.Ś. sporządzony przez A. Kepla, M. Ciechanowskiego i R. Jarosa z 2011 r.) oraz w zakresie uzupełniającym tymczasowych wytycznych dotyczących oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze (wersji II z grudnia 2009 r. autorstwa Porozumienia dla Ochrony Nietoperzy). Wytyczne te określają minimalne standardy, jakie na podstawie współczesnej wiedzy i wykorzystywanych obecnie metod są rekomendowane do stosowania w Polsce przy opracowywaniu prognoz i raportów oddziaływania na środowisko elektrowni wiatrowych, w części dotyczącej ich wpływu na nietoperze.

W pierwszej kolejności wypada zauważyć, iż dla zapewnienia rzetelności badań określono długość ich trwania, zależną od rodzaju badanej aktywności nietoperzy (zgodnie z wytycznymi sporządzonymi dla G.D.O.Ś.). W okresie od 1 kwietnia do 30 września powinno się przeprowadzić w ramach monitoringu 8 kontroli całonocnych, zaś resztę powinny stanowić kontrole wieczorne (zob. s.32 Projekt wytycznych dotyczących oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze, A. Kepeł, M. Ciechanowski i R. Jaros, Warszawa 2011). Z przedłożonego raportu chiropterologicznego wynika, że dr Pawenta prowadził nasłuch początkowo przez 20 minut na każdym punkcie nasłuchowym, w ciągu pierwszych czterech godziny nocy. W maju, czerwcu, lipcu oraz sierpniu i wrześniu, nasłuchy prowadzono, również nad ranem. Niezależnie od sposobu interpretacji tych nieprecyzyjnych sformułowań zawartych w raporcie, bez żadnych wątpliwości należy stwierdzić, iż nie przeprowadzono kontroli całonocnych, co stanowi istotne naruszenie wytycznych mające wpływ na wiarygodność przeprowadzonych badań.

Wątpliwości budzą także terminy dokonywanych badań, inne niż w wytycznych. W miesiącach kwietniu, sierpniu, wrześniu oraz październiku wymagane były kontrole cotygodniowe, tymczasem jak wynika z raportu chiropterologicznego w miesiącu sierpniu jedna z kontroli została przeprowadzona 19.08.2012 r., zaś następną 28.08.2012 r., a zatem odstęp między badaniami wynosił siedem dni. Podobne rozbieżności dotyczą kontroli w miesiącu kwietniu oraz sierpniu. Zabrakło, także jednej z kontroli marcowych. Brak ten autor raportu uzasadniał swoimi poprzednimi doświadczeniami dotyczącymi niskiej aktywności nietoperzy w miesiącu marcu (zob. pismo z dn. 17 marca 2015 r.). W ocenie organu badania powinny zostać przeprowadzone sumiennie, bez odstępstw od wytycznych, dla każdego kolejnego przedsięwzięcia ponieważ ze względu na specyfikę konkretnej lokalizacji mogą występować wyjątki od reguły dotyczące

potencjalnie wyższej aktywności nietoperzy na danym terenie niż w innych obszarach kraju.

Organ uwzględnił w toku podejmowania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie uwagi p. Dębowskich zgłoszone pismem z dn. 26 lutego 2015 r. dotyczące braku danych dotyczących drugiego pomiaru temperatury podczas prowadzonych badań. Zgodnie z wytycznymi (zob. s.37, Projekt wytycznych dotyczących oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze, A. Kepel, M. Ciechanowski i R. Jaros, Warsz.37) raport powinien zawierać prezentację metodyki badań wraz z dwukrotnymi odczytami temperatury (na początku i końcu kontroli). Pismem z dn. 17 marca 2015 r. Wójt Gminy Popów sygnalizował to uchybienie inwestorowi. Autor raportu, w odpowiedzi z dn. 17 marca 2015 r. (wpłynęło dn. 18 marca 2015 r.), nie odniósł się do tego zarzutu.

W ocenie organu przygotowany przez dr. Pawentę raport nie wypełnia minimalnych standardów wymaganych dla tego typu opracowań, a przede wszystkim nie można na jego podstawie obiektywnie stwierdzić czy przedmiotowa inwestycja oddziaływałaby negatywnie na obszar Natura 2000 oraz ogólnie rzecz biorąc na populację nietoperzy na badanym obszarze. Tym bardziej, że pomiary z punktu nasłuchowego nr 3 wskazują na podwyższoną aktywność nietoperzy na terenie pobliskim w stosunku do przedsięwzięcia. Powyższe względy zdecydowały o odmowie uznania raportu chiropterologicznego za wiarygodny.

W przedmiotowej sprawie swoją pozytywną opinię wydał Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kłobucku. Opinia ta bezkrytycznie przyjmuje twierdzenia zawarte w raporcie złożonym przez inwestora. W opinii tej zabrakło odniesienia się do zagrożeń płynących z lokalizacji elektrowni wiatrowej w odległości 253 mb od siedzib ludzkich. Zdaniem organu w opinii P.P.I.S. zabrakło weryfikacji prawidłowości parametrów przyjętych do wyliczenia współczynnika emisji hałasu przez turbinę. Dane użyte do wyliczeń z pewnością nie zawierają wszystkich czynników wpływających na poziom hałasu w otoczeniu turbiny wiatrowej. W związku z tym może wystąpić niepewność rozszerzona poziomu mocy akustycznej rzędu 6 dB (zob. „Infra i inne dźwięki emitowane przez turbiny wiatrowe oraz problemy z ich lokalizacją”, prof. dr inż. Barbara Lebedowska, prof. dr hab. inż. Marek Lebedowski, Warszawa 2014, str. 2). Zaznaczenia wymagają również pozostałe zagrożenia wynikające z lokalizacji elektrowni wiatrowych w niewielkiej odległości od siedlisk ludzkich tj. narażenie na wibracje wywołujące chorobę wibroakustyczną, migotanie cieni i refleksy światła wywołujące mdłości, zawroty głowy i utratę równowagi oraz promieniowanie elektromagnetyczne (zob. Pismo Zastępcy Dyrektora Departamentu Zdrowia Publicznego z dn. 27 lutego 2012 r., zn. MZ-ZP-Ś-078-21233-13/EM/12). W tym zakresie organ uwzględnił uwagi zgłaszane przez mieszkańców wsi

Wąsosz Dolny.

W opinii organu aktualny stan wiedzy na temat wpływu elektrowni wiatrowych na zdrowie człowieka należy uznać za stosunkowo skąpy i niewystarczający z punktu widzenia potrzeb związanych z postępowaniami środowiskowymi dotyczącymi realizacji inwestycji w zakresie energetyki wiatrowej. Brakuje badań jednoznacznie wykluczających negatywny wpływ przedsięwzięć tego typu na zdrowie ludzkie, dlatego organ wydający niniejszą decyzję uważa, że opinia P.P.I.S. nie odnosi się do wszystkich zagrożeń związanych z oddziaływaniem elektrowni wiatrowych na zdrowie mieszkańców, przez co nie może być podstawą do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedmiotowego przedsięwzięcia.

POUCZENIE

Od niniejszej decyzji przysługuje stronom odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego z siedzibą w Częstochowie Al. Niepodległości nr 20/22 (kod pocztowy 42-200). Odwołanie należy wnieść za pośrednictwem Wójta Gminy Popów w terminie 14 dni od daty doręczenia niniejszej decyzji.

WOJTA
Bolesław Świtala

